

STATUT

Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

Statut obejmuje tekst jednolity z uwzględnieniem zmian uchwalonych przez VI Krajowy Zjazd Delegatów ŚZZAK w dniu 22 maja 2002 r. i wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego postanowieniem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w dniu 4.12.2003 r. sygn. akt WA .XIX NS-REJ.KRS/17774/3/71.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE.....	3
ROZDZIAŁ II CZŁONKOWIE ICH PRAWA I OBOWIĄZKI	5
ROZDZIAŁ III WŁADZE I STRUKTURA ORGANIZACYJNA ZWIĄZKU.....	8
ROZDZIAŁ IV ZJAZD DELEGATÓW ZWIĄZKU	10
ROZDZIAŁ V RADA NACZELNA	12
ROZDZIAŁ VI ZARZĄD GŁÓWNY	14
ROZDZIAŁ VII GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA	16
ROZDZIAŁ VIII GŁÓWNY SĄD KOLEŻEŃSKI ORAZ POSTANOWIENIA WSPÓLNE DLA SĄDÓW OBU INSTANCJI	17
ROZDZIAŁ IX WŁADZE ORGANIZACJI TERENOWYCH.....	18
ROZDZIAŁ X FUNDUSZE I MAJĄTEK ZWIĄZKU	26
ROZDZIAŁ XI ZMIANY STATUTU I ROZWIĄZANIE ZWIĄZKU	26

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

Rozdział I POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej, zwany dalej Związkiem, jest stowarzyszeniem kombatanckim, posiadającym osobowość prawną.

§ 2

1. Terenem działalności Związku jest obszar Państwa Polskiego, a siedzibą władz naczelnych - miasto Warszawa.
2. Związek może prowadzić działalność oraz mieć jednostki organizacyjne w innych państwach, jeżeli zezwalają na to przepisy prawne tych państw.

§ 3

1. Jednostkami organizacyjnymi Związku są Okręgi i równorzędne z nimi środowiska ogólnokrajowe i zagraniczne oraz działające w ramach tych jednostek Koła.
2. Sposób powoływania jednostek organizacyjnych oraz ich strukturę i skład określają postanowienia § 22 Statutu.
3. Jednostka organizacyjna może uzyskać osobowość prawną w trybie obowiązujących przepisów, po uprzednim uzyskaniu zgody Zarządu Głównego.

§ 4

Związek używa własnych znaków, odznak i pieczęci, których wzory zatwierdza Zarząd Główny.

§ 5

Związek może być członkiem związku stowarzyszeń kombatanckich krajowych i zagranicznych.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

§ 6

Celem Związku jest:

- 1) dobro Kraju oraz umacnianie jego integralności i suwerenności,
- 2) obrona godności dobrego imienia i pamięci Armii Krajowej i jej żołnierzy, opieka nad nimi i ich rodzinami oraz zapewnienie im pomocy,
- 3) utrzymywanie i zacieśnianie koleżeńskiej więzi między rozproszonymi żołnierzami Armii Krajowej i ich rodzinami,
- 4) badanie, utrwalanie i rozpowszechnianie historii, tradycji i dziedzictwa ideowego Armii Krajowej,
- 5) współpraca z organizacjami zrzeszającymi kombatantów i ofiary II Wojny Światowej oraz uczestników walk o Polskę Niepodległą.

§ 7

Związek realizuje swoje cele przez:

- 1) formułowanie i prezentowanie stanowiska Związku w podstawowych problemach Państwa, społeczeństwa i środowisk kombatanckich oraz w bieżących ważnych wydarzeniach,
- 2) organizowanie opieki socjalnej i pomocy koleżeńskiej dla żołnierzy Armii Krajowej i ich rodzin,
- 3) pomoc w wychowywaniu moralnym, patriotycznym i organizacyjnym młodego pokolenia oraz krzewienie wśród młodzieży wiedzy o historii Armii Krajowej i jej tożsamości,
- 4) upamiętnianie miejsc walki żołnierzy Armii Krajowej i miejsc ich kaźni, roztoczenie opieki nad grobami poległych kolegów,
- 5) prowadzenie i popieranie różnych form działalności naukowej, publicystycznej i popularyzatorskiej w zakresie utrwalania i zabezpieczania dorobku historycznego Armii Krajowej i jej żołnierzy,
- 6) współdziałanie z fundacjami o pokrewnych celach,
- 7) organizowanie spotkań koleżeńskich i środowiskowych,
- 8) pomoc w uzyskiwaniu uprawnień kombatanckich dla wdów i wdowców po kombatantach.

§ 8

Dla osiągnięcia statutowych celów Związek może powoływać Fundacje względnie prowadzić działalność gospodarczą we własnym zakresie.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

§ 9

1. Ilekroć jest mowa w Statucie o Armii Krajowej, należy przez to rozumieć także Służbę Zwycięstwu Polski /S.Z.P./, Związek Walki Zbrojnej /Z.W.Z/ oraz inne organizacje niepodległościowe scalone z Armią Krajową lub podporządkowane jej kierownictwu jak również organizacje kontynuujące działalność niepodległościową Armii Krajowej także po zakończeniu Drugiej Wojny Światowej.
2. Ilekroć jest mowa w Statucie o poległych żołnierzach Armii Krajowej, należy przez to rozumieć także zaginionych lub zamordowanych.

Rozdział II CZŁONKOWIE ICH PRAWA I OBOWIĄZKI

§ 10

Członkiem zwyczajnym Związku może być żołnierz Armii Krajowej lub innej organizacji wymienionej w § 9 ust. 1 Statutu niezależnie od miejsca zamieszkania, posiadanego obywatelstwa i przynależności organizacyjnej do innych związków żołnierzy Armii Krajowej.

§ 11

Członkami nadzwyczajnymi mogą być:

- 1) wdowy, wdowcy i zstępni po żołnierzach Armii Krajowej,
- 2) osoby fizyczne, które nie były żołnierzami Armii Krajowej w rozumieniu § 9 ust. 1 Statutu, a chcą współdziałać w realizacji celów Związku w formie określonej pracy społecznej lub pomocy materialnej,
- 3) osoby prawne wspierające realizację celów Związku, które działają w Związku przez swego przedstawiciela - osobę fizyczną.

§ 12

1. Członkiem honorowym Związku może być osoba fizyczna szczególnie zasłużona dla Narodu, Państwa Polskiego lub Związku.
2. Godność członka honorowego Związku nadaje Zjazd Delegatów lub Rada Naczelna na wniosek Zarządu Głównego.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

§ 13

Nie mogą być członkami Związku osoby, które:

- 1) zniesławiały Armię Krajową, szkalowały lub prześladowały jej żołnierzy z powodu służby w jej szeregach,
- 2) postępowały w sposób nie liczący z godnością i honorem żołnierza Armii Krajowej,
- 3) były etatowymi funkcjonariuszami aparatu PZPR lub były członkami naczelnymi i wojewódzkich władz ZBoWiD,
- 4) są członkami organizacji, których zadania i ideologia są obce i sprzeczne z ideologią i celami Armii Krajowej.

§ 14

1. Członków zwyczajnych i nadzwyczajnych będących osobami fizycznymi, przyjmuje Zarząd Okręgu na wniosek Koła, po przeprowadzeniu postępowania przewidzianego regulaminem uchwalonym przez Zarząd Główny.
2. Od decyzji Zarządu Okręgu służy zainteresowanemu odwołanie do Zarządu Głównego w terminie 30 dni od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Zarządu Okręgu.
3. Osoby prawne, członków nadzwyczajnych, przyjmuje Zarząd Główny.

§ 15

Członek zwyczajny posiada prawa:

- 1) czynne i bierne prawo wyborcze do władz Związku,
- 2) korzystania ze świadczeń socjalnych udzielanych przez Związek lub przez administrację państwową lub samorządową za pośrednictwem Związku,
- 3) zgłaszania postulatów i wniosków.

§ 16

1. Członek nadzwyczajny będący osobą fizyczną ma czynne prawo wyborcze.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

2. Członkowi nadzwyczajnemu będącemu osobą fizyczną, może Zarząd Okręgu przyznać członkostwo zwyczajne za szczególne osiągnięcia w realizacji celów statutowych.

§ 17

Każdy członek Związku ma obowiązek:

- 1) udziału w realizacji celów i zadań Związku,
- 2) przestrzegania postanowień Statutu, regulaminów i uchwał władz Związku,
- 3) dbałości o dobro Związku,
- 4) regulowania w terminie swych zobowiązań finansowych wobec Związku.

§ 18

Członkostwo zwyczajne i nadzwyczajne wygasa wskutek:

- 1) śmierci,
- 2) wystąpienia ze Związku,
- 3) skreślenia przez Zarząd Okręgu w razie poważnego naruszenia przez członka obowiązków wymienionych w § 17 pkt 4 Statutu,
- 4) ujawnienia okoliczności stanowiących podstawę do odmowy przyjęcia do Związku,
- 5) wykluczenia ze Związku przez Sąd Koleżeński :
 - 1) za czyn lub działalność nie dającą się pogodzić z honorem i godnością żołnierza Armii Krajowej ,
 - 2) za działalność na szkodę Związku,
 - 3) w przypadku poważnego naruszenia przepisów określonych w § 17 pkt 1 do 3 Statutu.

§ 19

Od uchwały Zarządu Okręgu o skreśleniu z listy członków Związku przysługuje skreślonymu odwołanie do Zarządu Głównego w terminie 30 dni od daty doręczenia uchwały.

§ 20

Członkostwo honorowe wygasa wskutek zrzeczenia się lub przez pozbawienie członkostwa uchwałą Zjazdu Delegatów.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

§ 21

Za szczególne zasługi dla Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej mogą być nadawane tytuły:

- 1) Honorowego Prezesa Rady Naczelnej przez Zjazd Delegatów,
- 2) Honorowego Prezesa Zarządu Głównego przez Zjazd Delegatów Związku lub Radę Naczelną,
- 3) Honorowego Prezesa Zarządu Okręgu przez Zjazd Okręgu,
- 4) Honorowego Prezesa jednostki organizacyjnej wymienionej w § 22 ust. 1 pkt 3 - przez walne zebranie tej jednostki organizacyjnej, na wniosek zaopiniowany przez Zarząd Okręgu.

Rozdział III

WŁADZE I STRUKTURA ORGANIZACYJNA ZWIĄZKU

§ 22

1. Podstawową jednostką organizacyjną Związku jest powoływane przez Zarząd Okręgu lub Zarząd Środowiska Ogólnokrajowego, Koło terenowe lub środowiskowe.
 - 1) Koła Terenowe zrzeszają żołnierzy Armii Krajowej z różnych struktur organizacyjnych ich działalności podziemnej, zamieszkałych w zasadzie na terenie jednego powiatu, miasta, względnie jednej lub kilku gmin,
 - 2) Koła Środowiskowe zrzeszają żołnierzy Armii Krajowej z tej samej struktury organizacyjnej ich działalności podziemnej,
 - 3) Koła Terenowe i Środowiskowe, mogą używać dodatkowo innych nazw, po uprzednim ustaleniu przez Zarząd Główny.
2. Pośrednią jednostką organizacyjną Związku jest powoływany przez Zarząd Główny Okręg, w granicach jednego województwa, lub równorzędne z nim Środowisko Ogólnokrajowe, a poza granicami kraju Środowisko Zagraniczne. Zarząd Główny w uzasadnionych przypadkach może powołać na obszarze jednego województwa więcej niż jeden Okręg. Zasięg terytorialny działania Okręgu, oraz jego nazwę określa Zarząd Główny.
 - 1) Okręg zrzesza żołnierzy Armii Krajowej z różnych struktur organizacyjnych ich działalności podziemnej,

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

- 2) Środowisko Ogólnokrajowe zrzesza żołnierzy Armii Krajowej z tej samej struktury organizacyjnej ich działalności podziemnej,
- 3) Środowisko Zagraniczne zrzesza żołnierzy Armii Krajowej zamieszkałych na terenie danego kraju.

3. Ilekroć jest mowa w Statucie:

- o Kołach, należy przez to rozumieć Koła Terenowe lub Środowiskowe,
- o Okręgach, należy przez to rozumieć również Środowiska Ogólnokrajowe i Zagraniczne.

§ 23

Władzami naczelnymi Związku są:

- 1) Zjazd Delegatów,
- 2) Rada Naczelna,
- 3) Zarząd Główny,
- 4) Główna Komisja Rewizyjna,
- 5) Główny Sąd Koleżeński.

§ 24

1. Władzami Okręgu są: Zjazd Delegatów Kół, Zarząd, Komisja Rewizyjna i Sąd Koleżeński.
2. Władzami koła są: Walne Zebranie Członków, Zarząd i Komisja Rewizyjna.

§ 25

1. Kadencja wszystkich władz Związku trwa trzy lata.
2. W razie wygaśnięcia przed upływem kadencji, mandatu członka władz Związku, jego funkcję obejmuje wybrany zastępca w kolejności według liczby otrzymanych głosów.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

§ 26

1. Jeżeli Statut nie stanowi inaczej, uchwały władz Związku, za wyjątkiem Walnych Zebrań Kół, zapadają przy udziale co najmniej połowy ogólnej liczby członków organu podejmującego uchwałę.
2. Walne Zebrania Kół mogą rozpoczynać się w dwóch terminach. Walne Zebrania Kół, rozpoczęte w drugim terminie, mogą podejmować uchwały niezależnie od liczby obecnych członków.
3. Uchwały władz Związku zapadają zwykłą większością głosów, o ile Statut nie stanowi inaczej. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.
4. Sposób podejmowania uchwał oraz wyboru władz określają odpowiednie regulaminy tych władz.

§ 27

Członkowie władz pełnią funkcje społecznie. Władze Związku mogą zatrudniać pracowników do wykonywania określonych zadań.

Rozdział IV **ZJAZD DELEGATÓW ZWIĄZKU**

§ 28

1. Zjazd Delegatów Związku, zwany dalej Zjazdem, jest najwyższą władzą Związku. Stanowią go delegaci wybrani w Okręgach w proporcji do liczby członków każdego Okręgu, ustalonej przez Zarząd Główny.
2. W obradach Zjazdu mogą także uczestniczyć z prawem głosowania członkowie władz naczelnych Związku, nie będący delegatami oraz zaproszeni przez Zarząd Główny goście - bez prawa głosowania.

§ 29

1. Zjazd odbywa się co trzy lata jako zjazd sprawozdawczo-wyborczy i jest zwoływany przez Zarząd Główny. O terminie Zjazdu, Okręgi powiadamiane są co najmniej na 120 dni przed planowaną datą Zjazdu. Zarządy Okręgów najpóźniej na 60 dni przed tą datą, przekazują do Zarządu Głównego zaktualizowane wykazy delegatów wybranych na Okręgowych Zjazdach.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

2. Nadzwyczajny Zjazd zwołuje Zarząd Główny z własnej inicjatywy albo na żądanie Rady Naczelnej lub Głównej Komisji Rewizyjnej, albo na wniosek co najmniej pięciu Zarządów Okręgów. Zjazd Nadzwyczajny powinien się odbyć w ciągu 60 dni od daty zgłoszenia żądania lub wniosku.
3. Delegatami na nadzwyczajny Zjazd są delegaci wybrani w Okręgach na ostatni Zjazd oraz osoby wymienione w § 28 ust. 2 Statutu.
4. Termin i szczegółowy porządek obrad Zjazdu powinien być podany do wiadomości delegatom co najmniej na 14 dni przed dniem Zjazdu.

§ 30

Do zakresu działania Zjazdu należy w szczególności:

- 1) wybór Prezesa Rady Naczelnej i Prezesa Zarządu Głównego,
- 2) wybór 16 członków Rady Naczelnej i 4 zastępców,
- 3) wybór 12 członków Prezydium Zarządu Głównego i 6 zastępców,
- 4) wybór 5 członków Głównej Komisji Rewizyjnej i 3 zastępców,
- 5) wybór 9 członków Głównego Sądu Koleżeńskiego i 3 zastępców,
- 6) uchwalenie Statutu i jego zmian,
- 7) rozpatrywanie sprawozdań z działalności organizacyjnej Rady Naczelnej, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego oraz działalności organizacyjnej i finansowej Zarządu Głównego i po wysłuchaniu wniosków Głównej Komisji Rewizyjnej podjęcie uchwały w przedmiocie udzielenia Zarządowi Głównemu absolutorium,
- 8) uchwalanie regulaminów dotyczących:
 - a) Zjazdów,
 - b) Komisji Rewizyjnych,
 - c) Sądów Koleżeńskich,
 - d) innych regulaminów o charakterze ogólnozwiązkowym, jeśli zajdzie taka potrzeba,
- 9) wytyczanie kierunków działania Związku,

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

- 10) ocena działalności władz naczelnych i uchwalanie stosownych wytycznych dalszej działalności,
- 11) rozpatrywanie wniosków zgłoszonych przez delegatów i podejmowanie uchwał w sprawie wniosków,
- 12) nadawanie godności członka honorowego i pozbawianie jej oraz nadawanie i pozbawianie godności Honorowego Prezesa Rady Naczelnej i Honorowego Prezesa Zarządu Głównego,
- 13) podejmowanie uchwał o przystąpieniu do związku stowarzyszeń,
- 14) podjęcie uchwały o rozwiązaniu Związku i sposobie likwidacji jego majątku,
- 15) rozpatrywanie odwołań od uchwał Rady Naczelnej uchylających uchwały Okręgowych Zjazdów .

Rozdział V RADA NACZELNA

§ 31

1. Radę Naczelną tworzą: Prezes Rady Naczelnej oraz 16 członków wybranych przez Zjazd.
2. Rada Naczelna wybiera spośród członków Wiceprezesów, Sekretarza i jedną osobę, którzy wraz z Prezesem tworzą Prezydium Rady Naczelnej. Prezydium Rady Naczelnej reprezentuje Radę i podejmuje w jej imieniu decyzje w pilnych sprawach.
3. Rada Naczelna jest organem nadzorującym działalność władz Związku w okresach między Zjazdami i opiniodawczym w zakresie realizacji kierunków działania władz Związku.
4. Zebrania Rady zwołuje Prezes Rady Naczelnej co najmniej raz na kwartał. W zebraniach Rady biorą udział także Prezes Zarządu Głównego oraz przedstawiciele Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego - bez prawa do głosowania.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

5. Członkowie Rady Naczelnej nie mogą być członkami Zarządu Głównego oraz Głównej Komisji Rewizyjnej lub Głównego Sądu Koleżeńskiego.

§ 32

Do zakresu działania Rady Naczelnej należy w szczególności:

- 1) obserwowanie biegu spraw politycznych, społecznych i gospodarczych i ocena ich pod względem potrzeb i dobra kraju oraz podejmowanie w tym zakresie stosownych uchwał,
- 2) uchylanie uchwał Okręgowych Zjazdów Delegatów Kół, jeżeli uchwały te są sprzeczne z prawem, postanowieniami Statutu lub uchwałami władz naczelnych. Uchwała uchylająca powinna zawierać uzasadnienie i doręcza się ją zainteresowanemu Okręgowi w ciągu 30 dni od daty podjęcia uchwały. Od uchwały opisanej wyżej przysługuje odwołanie do Zjazdu,
- 3) zawieszanie w czynnościach członków Prezydium Zarządu Głównego z własnej inicjatywy lub na wniosek Zarządu Głównego, jeżeli działalność tych członków narusza prawo, postanowienia Statutu lub uchwały władz naczelnych Związku albo przynosi szkodę Związkowi. Przyczyna zawieszenia winna być indywidualnie określona; nie może stanowić takiej przyczyny rzeczowa krytyka. Zawieszenie trwa do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy przez sądy koleżeńskie,
- 4) rozpatrywanie odwołań od uchwał Zarządu Głównego w sprawach przewidzianych w § 34 pkt 6 i pkt 10 Statutu i podejmowanie stosownych decyzji,
- 5) wydawanie opinii z własnej inicjatywy lub na wniosek władz Związku w istotnych sprawach Związku. Przed wydaniem opinii Rada Naczelna może powołać w tym celu odpowiednią Komisję,
- 6) przedkładanie Zarządowi Głównemu lub Zjazdowi własnych wniosków we wszystkich sprawach dotyczących Związku,
- 7) dokonywanie w przypadku śmierci lub rezygnacji Prezesa Rady Naczelnej, wyboru spośród członków Rady Naczelnej, osoby pełniącej obowiązki Prezesa Rady do czasu dokonania przez Zjazd wyboru nowego Prezesa.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

Rozdział VI ZARZĄD GŁÓWNY

§ 33

1. Zarząd Główny tworzą:
 - 1) Prezes Zarządu Głównego,
 - 2) 12 członków Prezydium Zarządu Głównego,
 - 3) prezesi Zarządów Okręgów.
2. Zebrania Zarządu Głównego odbywają się nie rzadziej niż raz na 3 miesiące. W zebraniach biorą udział także przedstawiciele Rady Naczelnej, Głównego Sądu Koleżeńskiego i Głównej Komisji Rewizyjnej, bez prawa głosowania.
3. W zebraniach Zarządu Głównego, w przypadku niemożności uczestniczenia Prezesów Zarządów Okręgów biorą udział na równych prawach upoważnieni przez nich członkowie Prezydium Zarządu tych jednostek organizacyjnych.

§ 34

Do zakresu działania Zarządu Głównego należy:

- 1) kierowanie całością działalności Związku za wyjątkiem spraw zastrzeżonych innym władzom naczelnym,
- 2) nabywanie, zbywanie i obciążanie nieruchomości po uprzednim uzyskaniu opinii Rady Naczelnej i Głównej Komisji Rewizyjnej oraz nadzorowanie działalności gospodarczej Związku,
- 3) wykonywanie uchwał Zjazdu,
- 4) uchwalanie rocznych planów pracy Zarządu Głównego i preliminarzy budżetowych oraz nadzór nad prawidłową ich realizacją,
- 5) zwoływanie Zjazdów,
- 6) powoływanie i rozwiązywanie Okręgów, określanie zasięgu terytorialnego Okręgów oraz nadzorowanie działalności jednostek terenowych Związku,
- 7) uchwalanie regulaminów, których ustanawianie nie należy do kompetencji Zjazdu,

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

- 8) rozpatrywanie sprawozdań z działalności Prezydium Zarządu Głównego i nadzór nad tą działalnością,
- 9) rozpoznawanie odwołań od uchwał Zarządów Okręgów,
- 10) uchylanie uchwał Zarządów Okręgów, jeśli są sprzeczne z prawem, postanowieniami Statutu lub uchwałami władz naczelnych Związku,
- 11) zawieszanie w czynnościach członków Zarządów Okręgów, jeśli ich działalność narusza prawo, przepisy Statutu lub uchwały władz naczelnych, albo przynosi szkodę interesom Związku. Przyczyna zawieszenia powinna być indywidualnie określona i nie może stanowić takiej przyczyny rzeczowa krytyka. Zawieszenie trwa do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy członka Zarządu Okręgu przez Sąd Koleżeński,
- 12) powoływanie komisji, zespołów i sekcji specjalistycznych Zarządu Głównego,
- 13) powoływanie Fundacji dla realizacji zadań statutowych,
- 14) ustalanie wysokości składki członkowskiej i zasad zwalniania od obowiązku zapłaty składki oraz podziału składek na rzecz Zarządu Głównego i Okręgów po uzyskaniu opinii Rady Naczelnej,
- 15) dokonywanie w przypadku śmierci lub rezygnacji Prezesa Zarządu Głównego, wyboru spośród członków Prezydium Zarządu Głównego, osoby pełniącej obowiązki Prezesa Zarządu, do czasu dokonania przez Zjazd wyboru nowego Prezesa,
- 16) podejmowanie w uzgodnieniu z Radą Naczelną decyzji w sprawach objętych § 32 pkt 1).

§ 35

1. Prezes Zarządu Głównego:

- 1) reprezentuje Związek na zewnątrz,
- 2) kieruje bieżącą działalnością Związku, wykonuje uchwały Zarządu Głównego oraz składa Zjazdowi i Radzie Naczelnej sprawozdanie z jego działalności.

2. Prezydium Zarządu Głównego:

- 1) wybiera ze swego grona zastępców Prezesa, Sekretarza i Skarbnika,
- 2) działa jako organ Związku przy dokonywaniu czynności prawnych,

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

- 3) współdziała w zakresie realizacji celów i zadań Związku z zainteresowanymi organizacjami i instytucjami w kraju i za granicą, a w szczególności z archiwami, muzeami i wystawami oraz z osobami fizycznymi i prawnymi,
 - 4) opracowuje roczne preliminarze i sprawozdania budżetowe i przedstawia je Zarządowi Głównemu do zatwierdzenia,
 - 5) zarządza majątkiem Związku i dysponuje funduszami Zarządu Głównego,
 - 6) opracowuje projekty regulaminów Związku,
 - 7) składa Zarządowi Głównemu sprawozdanie ze swej działalności,
 - 8) podejmuje czynności organizacyjne związane z prawidłowym zwołaniem i przebiegiem Zjazdu,
 - 9) decyduje w sprawach przekazanych Prezydium do załatwienia przez Zarząd Główny z wyjątkiem spraw wymienionych w § 34 pkt 2, 5, 8, 10 i 11,
 - 10) opiniuje wnioski Zarządów Okręgów w przedmiocie nadania stopni wojskowych, orderów i odznaczeń i przedstawia je właściwym władzom państwowym oraz czuwa nad ich załatwieniem,
 - 11) przedstawia właściwym władzom wnioski Zarządów Okręgów dotyczące świadczeń socjalnych dla członków.
3. Uprawnienia wymienione w punktach 10 i 11 mogą być przekazane przez Prezydium Zarządu Głównego Zarządom Okręgów, jeżeli przepisy na to zezwalają.

Rozdział VII GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA

§ 36

1. Główną Komisję Rewizyjną tworzy pięciu członków, którzy wybierają ze swego grona Przewodniczącego, Zastępcę Przewodniczącego i Sekretarza. Jest ona organem kontroli wszystkich władz Związku z wyjątkiem orzecznictwa sądów koleżeńskich.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

2. Do zakresu działania Głównej Komisji Rewizyjnej należy:
 - 1) przeprowadzanie co najmniej raz w roku kontroli całokształtu działalności Zarządu Głównego ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki finansowej i majątkowej,
 - 2) żądanie wyjaśnień od kontrolowanych władz naczelnych Związku oraz składanie wniosków dotyczących działalności tych władz,
 - 3) składanie sprawozdań podczas Zjazdu z działalności Głównej Komisji Rewizyjnej oraz oceny pracy Zarządu Głównego. Występowanie z wnioskami w przedmiocie udzielania absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu,
 - 4) przygotowywanie projektu regulaminu dotyczącego organizacji pracy Komisji Rewizyjnych oraz zmian tego regulaminu oraz przedkładanie regulaminu lub jego zmian Zjazdowi celem podjęcia odpowiedniej uchwały,
 - 5) nadzór nad działalnością Komisji Rewizyjnych Okręgów,
 - 6) uczestniczenie przewodniczącego Głównej Komisji Rewizyjnej lub jego zastępcy w posiedzeniach Rady Naczelnej, Prezydium Rady Naczelnej oraz Zarządu Głównego i Prezydium Zarządu Głównego.
3. Członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej nie mogą pełnić żadnych funkcji we władzach naczelnych i okręgowych Związku.

Rozdział VIII GŁÓWNY SĄD KOLEŻEŃSKI ORAZ POSTANOWIENIA WSPÓLNE DLA SĄDÓW OBU INSTANCJI

§ 37

1. Sądy Koleżeńskie rozpoznają i orzekają w sprawach dotyczących:
 - 1) popełnienia przez członków Związku czynów niegodnych, nie dających się pogodzić z honorem żołnierza Armii Krajowej i nie licujących z przynależnością do Związku,
 - 2) sporów między członkami o obrazę, zniesławienie i naruszenie nietykalności cielesnej,
 - 3) członków władz Związku, obwinionych o naruszenie w swej działalności związkowej prawa, przepisów Statutu lub uchwał władz naczelnych oraz członków zawieszonych w czynnościach uchwałą właściwego organu Związku.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

2. Sądy Koleżeńskie orzekają następujące kary:
 - 1) upomnienie,
 - 2) nagane,
 - 3) zawieszenie w prawach członka na okres od 3 miesięcy do 2 lat,
 - 4) wykluczenie ze Związku.
3. Główny Sąd Koleżeński składa się z 9 członków, którzy wybierają ze swego grona Przewodniczącego i Sekretarza.
4. Główny Sąd Koleżeński:
 - 1) rozpoznaje w pierwszej instancji sprawy przeciwko członkom władz naczelnych,
 - 2) jest sądem odwoławczym i rozpoznaje odwołania od orzeczeń Sądów Koleżeńskich Głównego i Okręgów oraz wnioski o wznowienie postępowania i rewizje,
 - 3) nadzoruje działalność Sądów Koleżeńskich Okręgów w zakresie organizacyjnym,
 - 4) sporządza projekt regulaminu dotyczącego organizacji wewnętrznej i trybu postępowania w Sądach Koleżeńskich.

Rozdział IX WŁADZE ORGANIZACJI TERENOWYCH

§ 38

1. Okręgowy Zjazd Delegatów Kół, zwany Okręgowym Zjazdem, jest najwyższą władzą Okręgu. Okręgowy Zjazd stanowią delegaci wybrani w proporcji do liczby członków każdego Koła, ustalonej przez Zarząd Okręgu oraz członkowie władz Okręgu .
2. W Okręgowym Zjeździe uczestniczą nie będący delegatami przedstawiciele władz naczelnych bez prawa głosowania.

§ 39

1. Okręgowy Zjazd odbywa się w każdym roku, jako Zjazd Sprawozdawczy, zaś co trzy lata jako Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy, dokonujący wyborów władz Okręgu oraz delegatów na Zjazd.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

2. Nadzwyczajny Okręgowy Zjazd zwołuje Zarząd Okręgu z własnej inicjatywy, albo na żądanie Zarządu Głównego, Komisji Rewizyjnej lub na wniosek co najmniej 1/4 ogólnej liczby Zarządów Kół w Okręgu. Zjazd Nadzwyczajny powinien się odbyć w ciągu 60 dni od daty zgłoszenia żądania lub wniosku, który powinien określać cel jego zwołania.
3. Delegatami na Nadzwyczajny Okręgowy Zjazd są delegaci wybrani w Kołach na ostatni Okręgowy Zjazd oraz inne osoby wymienione w § 38 ust. 1 Statutu.
4. Termin i szczegółowy porządek obrad Okręgowego Zjazdu powinien być podany do wiadomości delegatów co najmniej na 14 dni przed datą zjazdu.

§ 40

Do zakresu działania Okręgowego Zjazdu należy w szczególności:

- 1) rozpatrywanie sprawozdań z działalności organizacyjnej i finansowej Zarządu Okręgu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego, przyjmowanie ich, a po wysłuchaniu wniosków Komisji Rewizyjnej podjęcia uchwały w przedmiocie udzielenia Zarządowi Okręgu absolutorium,
- 2) ocena działalności władz Okręgu oraz działalności Kół i uchwalanie dyrektyw wynikających z tej oceny,
- 3) wybór prezesa Zarządu Okręgu,
- 4) wybór członków i zastępców członków Prezydium Zarządu Okręgu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego w liczbie ustalonej przez Zarząd Okręgu w porozumieniu z Zarządem Głównym,
- 5) wybór delegatów Okręgu i ich zastępców w liczbie ustalonej przez Zarząd Główny (§ 28 ust. 1 Statutu),
- 6) rozpatrywanie wniosków zgłaszanych przez delegatów oraz podejmowanie stosownych uchwał,
- 7) uchwalanie programu działania Okręgu oraz wytycznych określających zadania Okręgu,
- 8) uchylanie uchwał Walnych Zebrań Kół, jeżeli te uchwały są sprzeczne z prawem, postanowieniami Statutu lub uchwałami władz nadrzędnych Związku,

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

- 9) nadawanie tytułu Honorowego Prezesa Zarządu Okręgu,
- 10) podejmowanie innych uchwał wymagających decyzji Okręgowego Zjazdu.

§ 41

1. Zarząd Okręgu tworzą Prezes Zarządu i członkowie Prezydium Zarządu wybrani przez Okręgowy Zjazd Delegatów w liczbie ustalonej w sposób opisany w § 40 pkt 4 Statutu oraz Prezesi Kół.
2. Członkowie Prezydium Zarządu Okręgu wybierają ze swego grona Zastępców Prezesa, Sekretarza i Skarbnika.
3. Zebrania plenarne zarządu powinny odbywać się co najmniej raz na dwa miesiące.
4. W zebraniach Zarządu Okręgu, w przypadkach niemożności uczestniczenia Prezesów Kół biorą udział na równych prawach upoważnieni przez nich członkowie Zarządów tych Kół.

§ 42

Do zakresu działania Zarządu Okręgu należy:

- 1) kierowanie całością działalności Okręgu,
- 2) powoływanie i rozwiązywanie Kół oraz ich łączenie,
- 3) zwoływanie Okręgowych Zjazdów,
- 4) wykonywanie uchwał Okręgowych Zjazdów i władz naczelnych Związku,
- 5) powoływanie w razie potrzeby inspektorów dla usprawnienia pracy Kół,
- 6) uchwalanie rocznych planów pracy i preliminarzy budżetowych,
- 7) rozpatrywanie sprawozdań z działalności Prezydium Zarządu i nadzór nad jego działalnością,
- 8) rozpatrywanie odwołań od uchwał Zarządów Kół,
- 9) uchylanie uchwał Zarządów Kół, jeżeli są sprzeczne z prawem, postanowieniami Statutu lub uchwałami władz naczelnych i władz Okręgu,

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

- 10) zawieszanie w czynnościach członków Zarządów Kół, jeżeli ich działalność narusza prawo, przepisy Statutu, uchwały władz Związku albo przynosi szkodę Związkowi. Przyczyna zawieszenia winna być indywidualnie określona; nie może stanowić takiej przyczyny rzeczowa krytyka. Zawieszenie trwa do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy członka Zarządu Koła przez sąd koleżeński,
- 11) przyjmowanie i skreślanie członków Związku,
- 12) składanie wniosków o przyznanie członkom stopni wojskowych, orderów i odznaczeń do właściwych władz,
- 13) pomoc w zapewnieniu świadczeń socjalnych dla członków i ich rodzin,
- 14) powoływanie specjalistycznych komisji wykonujących zadania Związku (historyczna, socjalna, weryfikacyjna itp.),
- 15) nadzorowanie działalności podległych jednostek,
- 16) dokonywanie w przypadku śmierci czy rezygnacji Prezesa Zarządu Okręgu, wyboru spośród członków Prezydium Zarządu Okręgu osoby, pełniącej obowiązki Prezesa Zarządu, do czasu dokonania przez Okręgowy Zjazd, wyboru nowego Prezesa,
- 17) uprawnienia określone w pktach 10, do 15 mogą być przekazane Prezydium Zarządu.

§ 43

Okręg może prowadzić działalność gospodarczą dla realizacji zadań statutowych lub współpracować z powołaną w tym celu Fundacją.

§ 44

1. Prezes Zarządu Okręgu:

- 1) reprezentuje Okręg na zewnątrz,
- 2) kieruje bieżącą działalnością Okręgu, wykonuje uchwały Zarządu Okręgu i składa Okręgowemu Zjazdowi sprawozdanie z jego działalności.

2. Prezydium Zarządu Okręgu:

- 1) wybiera ze swego grona zastępców Prezesa, Sekretarza i Skarbnika,

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

- 2) współdziała w realizacji celów Związku i zadań Okręgu,
- 3) działa jako organ Okręgu przy dokonywaniu czynności prawnych,
- 4) opracowuje roczne preliminarze i sprawozdania budżetowe Zarządu,
- 5) zarządza majątkiem Okręgu i dysponuje jego funduszami,
- 6) składa sprawozdania z działalności Prezydium Zarządowi oraz sprawozdania z działalności zarządu na Okręgowym Zjeździe,
- 7) prowadzi bieżące sprawy wymienione w § 42 pkt 4,12, 13,14 i 15 Statutu oraz sprawy zlecone Prezydium przez Zarząd Okręgu.

§ 45

Komisję Rewizyjną Okręgu tworzy 3-7 członków, którzy wybierają ze swego grona przewodniczącego i sekretarza. Jest ona organem kontroli działalności władz Okręgu z wyjątkiem orzecznictwa Sądów Koleżeńskich. Członkowie Komisji Rewizyjnej nie mogą pełnić żadnych funkcji w innych władzach Okręgu.

§ 46

Do zakresu działania Komisji Rewizyjnej należy:

- 1) prowadzenie co najmniej raz w roku kontroli całokształtu działalności Zarządu Okręgu ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki finansowej i majątkowej,
- 2) przeprowadzanie kontroli wpływów składek członkowskich z poszczególnych Kół,
- 3) składanie sprawozdań Okręgowemu Zjazdowi ze swojej działalności i występowanie z wnioskami w przedmiocie udzielenia absolutorium Zarządowi Okręgu,
- 4) składanie do Zarządu Okręgu wniosków wynikających z kontroli oraz żądanie wyjaśnień,
- 5) nadzór nad działalnością Komisji Rewizyjnych Kół.

§ 47

1. Sąd Koleżeński Okręgu tworzy 3-6 członków, którzy ze swego grona wybierają Przewodniczącego i Sekretarza.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

2. Sąd Koleżeński rozpoznaje sprawy w składzie trzyosobowym, stosując odpowiednio przepisy § 37 Statutu ust. 1 i 2.

§ 48

Władzami Koła są: Walne Zebranie Koła, Zarząd Koła i Komisja Rewizyjna.

§ 49

1. Walne Zebranie członków Koła, zwane Walnym Zebraniem jest najwyższą władzą Koła. Stanowią je wszyscy członkowie Koła. Walne Zebranie zwołuje Zarząd Koła.
2. W Walnym Zebraniu mogą uczestniczyć także nie będący członkami Koła przedstawiciele władz Związku i zaproszeni goście - bez prawa głosowania.

§50

1. Walne Zebranie odbywa się w każdym roku jako Zebranie Sprawozdawcze, zaś co trzy lata jako Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze, dokonujące wyborów Zarządu i Komisji Rewizyjnej Koła oraz delegatów na Okręgowy Zjazd.
2. Nadzwyczajne walne zebranie Koła zwołuje Zarząd Koła z własnej inicjatywy albo na żądanie Zarządu Okręgu lub Komisji Rewizyjnej a także na wniosek 1/4 ogólnej liczby członków Koła, z podaniem celu jego zwołania.
Nadzwyczajne Walne Zebranie winno być zwołane w okresie 30 dni od daty zgłoszenia żądania lub wniosku określającego cel jego zwołania.
3. Termin i porządek obrad winien być podany do wiadomości członków na co najmniej 14 dni przed datą Walnego Zebrania.

§ 51

Do zakresu działania Walnego Zebrania należy:

- 1) rozpatrywanie sprawozdań Zarządu Koła i Komisji Rewizyjnej oraz wniosku Komisji Rewizyjnej w przedmiocie udzielenia Zarządowi absolutorium,

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

- 2) ocena działalności Zarządu Koła,
- 3) wybór Prezesa Zarządu,
- 4) wybór członków Zarządu i 1-3 zastępców,
- 5) wybór członków Komisji Rewizyjnej i 2 zastępców,
- 6) wybór delegatów i ich zastępców na Okręgowy Zjazd, w liczbie ustalonej przez Zarząd Okręgu w proporcji do liczby członków Koła,
- 7) uchwalanie programu działania Koła i wytycznych określających zadania Zarządu,
- 8) rozpatrywanie wniosków zgłoszonych przez członków Koła i podejmowanie stosownych uchwał,
- 9) nadawanie tytułu Honorowego Prezesa Zarządu Koła, na wniosek zaopiniowany przez Zarząd Okręgu
- 10) podjęcie uchwały o rozwiązaniu Koła i sposobie likwidacji majątku,
- 11) podejmowanie innych uchwał należących do kompetencji Walnego Zebrania.

§ 52

Zarząd Koła tworzy Prezes i co najmniej 3 członków Zarządu wybranych przez Walne Zebranie, którzy ze swego grona wybierają Sekretarza i Skarbnika, a w miarę potrzeby 1-3 zastępców.

§ 53

Do zakresu działania Zarządu Koła należy:

- 1) kierowanie działalnością Koła i reprezentowanie Koła,
- 2) wykonywanie zadań Związku z własnej inicjatywy lub zleconych przez Walne Zebranie, władze okręgowe i naczelne,
- 3) powoływanie komisji specjalistycznych niezbędnych do stałego wykonywania zadań,
- 4) zwoływanie walnych zebrań Koła,
- 5) sporządzanie sprawozdań z działalności organizacyjnej i finansowej Zarządu Koła,
- 6) występowanie z wnioskami do Zarządu Okręgu o przyjęcie członków lub ich skreślenie,

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

- 7) przygotowywanie materiałów służących do weryfikacji wniosków o nabycie uprawnień dla wdów i wdowców po kombatantach.
- 8) przygotowywanie wniosków o świadczenia socjalne dla członków Koła,
- 9) występowanie z wnioskami do Zarządu Okręgu o zawieszenie w czynnościach członka zwyczajnego Koła w przypadku stwierdzenia, że członek ten naruszył przepisy Statutu lub uchwały władz Związku albo działał na szkodę Związku.

§ 54

Koło dla realizacji statutowych celów może prowadzić działalność gospodarczą lub współpracować z powołaną w tym celu Fundacją.

§ 55

1. Komisję Rewizyjną tworzy 3 do 5 członków wybranych przez walne zebranie, którzy ze swego grona wybierają Przewodniczącego i Sekretarza.
2. Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym Koła, odpowiedzialnym jedynie przed walnym zebraniem Koła i Komisją Rewizyjną Okręgu za swoją działalność.
3. Członkowie Komisji Rewizyjnej nie mogą pełnić żadnych funkcji w innych organach Koła.

§ 56

Do zakresu działania Komisji Rewizyjnej należy:

- 1) kontrola całokształtu działalności Zarządu Koła, a w szczególności działalności finansowej i gospodarczej,
- 2) składanie na Walnym Zebraniu sprawozdań i wniosków dotyczących działalności Zarządu,
- 3) występowanie z wnioskami do Zarządu Okręgu o zawieszenie w czynnościach członka Zarządu Koła w przypadku stwierdzenia, że członek ten naruszył przepisy Statutu lub uchwały władz Związku albo działał na szkodę Związku,
- 4) przedstawianie Zarządowi wniosków wynikających z bieżących kontroli oraz żądanie wyjaśnień.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

Rozdział X FUNDUSZE I MAJĄTEK ZWIĄZKU

§ 57

Majątek Związku stanowią nieruchomości, ruchomości i fundusze. Fundusze składają się ze składek członkowskich i wpisowego, spadków i darowizn, dochodów z działalności statutowej, dochodów z działalności gospodarczej oraz z dotacji i ofiarności publicznej.

§ 58

Oświadczenia woli dotyczące zaciągania zobowiązań, nabywania i rozporządzania majątkiem z zachowaniem warunków określonych przepisami Statutu, jak również dokumenty finansowe, obrotu pieniężnego, rozliczeniowe i inne, podpisują pod pieczętą Związku:

- 1/ w Zarządzie Głównym - Prezes lub Wiceprezes i Skarbnik,
- 2/ w Zarządzie Okręgu - Prezes lub Wiceprezes i Skarbnik,
- 3/ w Zarządzie Koła - Prezes lub Wiceprezes i Skarbnik.

§ 59

Zasady prowadzenia gospodarki finansowej ustala regulamin sporządzony przez Zarząd Główny wspólnie z Główną Komisją Rewizyjną a zatwierdzony przez Zjazd. Regulamin ten obowiązuje wszystkie jednostki organizacyjne Związku.

Rozdział XI ZMIANY STATUTU I ROZWIĄZANIE ZWIĄZKU

§ 60

Zmiany Statutu mogą być dokonane na wniosek Komisji Statutowej Zjazdu na podstawie propozycji organów Związku oraz delegatów na Zjazd. Uchwałę tę Zjazd podejmuje zwykłą większością głosów przy udziale co najmniej połowy ogólnej liczby delegatów uprawnionych do głosowania.

Statut Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

§ 61

1. Uchwałę o rozwiązaniu Związku podejmuje Zjazd kwalifikowaną większością dwóch trzecich głosów przy udziale co najmniej połowy ogólnej liczby delegatów uprawnionych do głosowania.
2. W uchwale o rozwiązaniu Związku Zjazd określi na jaki cel ma być przekazany majątek Związku i powoła komisję likwidacyjną, która przeprowadzi likwidację zgodnie z wytycznymi Zjazdu.

§ 62

Zarząd Główny podaje do wiadomości delegatom na Zjazd porządek dzienny dotyczący zmian Statutu lub rozwiązania Związku na co najmniej 30 dni przed terminem Zjazdu oraz załącza do zawiadomienia projekty uchwał.

§ 63

W razie wątpliwości interpretacyjnych postanowień Statutu rozstrzyga je wykładnia Rady Naczelnej.